Euroopa Liidu
Teataja

ET
L-seeria

2025/2595

19.12.2025

EUROOPA KESKPANGA SUUNIS (EL) 2025/2595,

10. detsember 2025,

riiklike pädevate asutuste järelevalvealase lähenemisviisi kohta järelevalve alla kuuluvate vähem oluliste üksuste hoitavate viivisnõuete katmisel *(EKP/2025/40)*

EUROOPA KESKPANGA NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse nõukogu 15. oktoobri 2013. aasta määrust (EL) nr 1024/2013, millega antakse Euroopa Keskpangale eriülesanded seoses krediidiasutuste usaldatavusnõuete täitmise järelevalve poliitikaga, ([1]) eelkõige selle artikli 6 lõiget 1 ja artikli 6 lõike 5 punkte a ja c,

ning arvestades järgmist:

(1) Euroopa Keskpank (EKP) vastutab ühtse järelevalvemehhanismi tõhusa ja järjepideva toimimise eest. EKP teostab järelevalvet süsteemi toimimise üle ning tagab kõrgete järelevalvestandardite järjepideva kohaldamise ja järelevalvetulemuste sidususe osalevates liikmesriikides. EKP võib riiklikele pädevatele asutustele anda suuniseid järelevalveülesannete teostamiseks ja järelevalveotsuste tegemiseks.

(2) EKP tagab usaldatavusnõuete järjepideva kohaldamise osalevate liikmesriikide krediidiasutuste suhtes kooskõlas määrusega (EL) nr 1024/2013 ja Euroopa Keskpanga määrusega (EL) nr 468/2014 (EKP/2014/17) ([2]).

(3) Kuigi riiklikud pädevad asutused vastutavad peamiselt vähem oluliseks liigitatud krediidiasutuste rakendatud kordade, protsesside, mehhanismide ja strateegiate läbivaatamise eest, et tagada nende riskide usaldusväärne juhtimine ja katmine – sealhulgas eraldiste tegemise põhimõtted ja varade käsitlemine omavahendite nõuete seisukohast – peaks EKP oma järelevalverollis ühtses järelevalvemehhanismis edendama kõrgete järelevalvestandardite järjepidevat kohaldamist selliste läbivaatamiste teostamisel. Kõrgete järelevalvestandardite järjepidev kohaldamine järelevalve alla kuuluvate vähem oluliste üksuste viivisnõuete juhtimise ja katmise järelevalvealasel läbivaatamisel kogu ühtses järelevalvemehhanismis aitab kaasa laiemate eesmärkide saavutamisele, tagades et: a) kõikide osalevate liikmesriikide krediidiasutuste suhtes rakendatakse ühtset ja tõhusat usaldatavusjärelevalvet; b) kõikide osalevate liikmesriikide krediidiasutuste suhtes kohaldatakse järjepidevalt finantsteenuste ühtset reeglistikku ja c) kõikide osalevate liikmesriikide krediidiasutuste üle teostatakse kõrgeima kvaliteediga järelevalvet.

(4) Viivisnõuete nõuetekohase haldamise ja katmise tagamine on olnud oluline prioriteet alates ühtse järelevalvemehhanismi loomisest. EKP on viivisnõuete osas järginud järelevalvealast lähenemisviisi, mis põhineb liidu seadusandja välja töötatud raamistikul ning võtab arvesse Euroopa Pangandusjärelevalve tõlgendavaid suuniseid. Asjaomase lähenemisviisi raames on EKP teatanud ka oma järelevalvealastest ootustest järelevalve alla kuuluvate oluliste üksuste hoitavate viivisnõuete katmisel. Need ootused on seotud viivisnõuetega, mille riskipositsioon tekkis enne 26. aprilli 2019 ja mille suhtes seetõttu ei kohaldata Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 575/2013 ([3]) kohaselt mahaarvamise nõuet. Järelevalve alla kuuluvate vähem oluliste üksuste asjaomaste viivisnõuete osas ei ole ühtses järelevalvemehhanismis seni kohaldatud ühtseid järelevalvetavasid. Viivisnõuete kaetuse suhtes on seni kohaldatud lähenemisviise, mida riiklikud pädevad asutused järgivad oma järelevalvealases tegevuses.

([1]) ELT L 287, 29.10.2013, lk 63, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/1024/oj.

([2]) Euroopa Keskpanga 16. aprilli 2014.aasta määrus (EL) nr 468/2014, millega kehtestatakse raamistik Euroopa Keskpanga ja riiklike pädevate asutuste vaheliseks ning riiklike määratud asutustega tehtavaks koostööks ühtse järelevalvemehhanismi raames (ühtse järelevalvemehhanismi raammäärus) (EKP/2014/17) (ELT L 141, 14.5.2014, lk 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2014/468/oj).

([3]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2013. aasta määrus (EL) nr 575/2013 krediidiasutuste suhtes kohaldatavate usaldatavusnõuete kohta ja määruse (EL) nr 648/2012 muutmise kohta (ELT L 176, 27.6.2013, lk 1; ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/575/oj).

(5) Nagu näitavad EKP kogemused järelevalve alla kuuluvate oluliste üksuste puhul järgitava järelevalvealase lähenemisviisi osas, soodustab viivisnõuete piisav ja õigeaegne katmine riskipositsioonide ennetavat haldamist, mahtude vähendamist ja eraldiste taset, mis vastab viivisnõude tekkimise aasta ja sissenõutavate summade dünaamikaga seotud riskidele.

(6) Seetõttu peaks riiklike pädevate asutuste järelevalvealane lähenemisviis järelevalve alla kuuluvate vähem oluliste üksuste viivisnõuete katmisel hõlmama eraldiste tegemise põhimõtete ja varade käsitlemise läbivaatamist järelevalve alla kuuluvate üksuste omavahendite nõuete seisukohast.

(7) Selline järelevalvealane lähenemisviis viivisnõuete katmisele aitab tõhusalt maandada kahte peamist riski. Esimene risk on seotud selliste varasematel aastatel tekkinud viivisnõuete oluliste mahtude ja piiratud kaetusega, mis võivad jätkuvalt tuua täiendavat kahju ning piirata panga võimet väljastada uusi laene. Teine risk on seotud võimalike ebakõladega selliste viivisnõuete usaldatavusnõuete kohasel käsitlemisel, mille suhtes kohaldatakse määruse (EL) nr 575/2013 kohaselt mahaarvamise nõuet, ja mille suhtes seda ei kohaldata, kui need ebakõlad ei ole põhjendatud konkreetsete asjaoludega.

(8) Ülalnimetatud kaks riski on olulised. Nii oluliste kui ka vähem oluliste järelevalve alla kuuluvate üksuste viivisnõuete agregeeritud suhtarvud on alates ühtse järelevalvemehhanismi loomisest üldiselt pidevalt vähenenud. See suundumus oli märgatavam järelevalve alla kuuluvate oluliste üksuste puhul ning lõppes 2024. aastal. Viivisnõuete suhtarvude võimaliku kasvu osas tuleb nentida et – arvestades kapitali üldist rahuldavat taset ning asjaolu, et järelevalve alla kuuluvatel vähem olulistel üksustel on olnud piisavalt aega võtta meetmeid varasematel aastatel tekkinud viivisnõuete vähendamiseks ja katmiseks – vähem oluliste üksuste hoitavate viivisnõuete katmisel järgitav ühtlustatud järelevalvealane lähenemisviis on proportsionaalne järelevalvealase eesmärgiga, st eesmärgiga käsitleda nende viivisnõuetega seotud kahte peamist riski, et tugevdada järelevalve alla kuuluvate vähem oluliste üksuste vastupanuvõimet makromajandusliku keskkonna võimalikele negatiivsetele arengutele ja sellest tulenevale krediidikvaliteedi halvenemisele.

(9) Selleks et hinnata järelevalve alla kuuluvate vähem oluliste üksuste käesoleva suunise kohaldamisalasse kuuluvate viivisnõuete kaetust, peavad riiklikud pädevad asutused koguma asjaomaste nõuete kaetuse kohta üksikasjalikke andmeid. Asjaomased andmed ei sisaldu praegu krediidiasutuste poolt komisjoni rakendusmääruse (EL) 2021/451 ([4]) kohaselt esitatavas teabes ning seetõttu peaksid riiklikud pädevad asutused nõudma järelevalve alla kuuluvatelt vähem olulistelt üksustelt selle teabe esitamist iga aruandekuupäeva kohta,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA SUUNISE:

Artikkel 1

Reguleerimisese ja kohaldamisala

Käesoleva suunisega määratakse kindlaks järelevalvealane lähenemisviis, mida riiklikud pädevad asutused peavad kasutama eraldiste tegemise põhimõtete ja varade käsitlemise läbivaatamisel omavahendite nõuete seisukohast järelevalve alla kuuluvate vähem oluliste üksuste puhul, kes on asutatud asjaomase riikliku pädeva asutusega samas liikmesriigis.

Artikkel 2

Mõisted

Käesolevas suunises kasutatakse mõisteid määruse (EL) nr 575/2013 artiklis 4, Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2017/2402 ([5]) artiklis 2, määruse (EL) nr 1024/2013 artiklis 2 ja määruse (EL) nr 468/2014 (EKP/2014/17) artiklis 2 määratletud tähenduses. Täiendavalt kasutatakse järgmisi mõisteid:

1) „aruandekuupäev“ – asjaomase kalendriaasta 31. detsember;

([4]) Komisjoni 17. detsembri 2020. aasta rakendusmäärus (EL) 2021/451, milles sätestatakse rakenduslikud tehnilised standardid Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 575/2013 kohaldamiseks seoses krediidiasutuste ja investeerimisühingute järelevalvelise aruandlusega ning tunnistatakse kehtetuks rakendusmäärus (EL) nr 680/2014 (ELT L 97, 19.3.2021, lk 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2021/451/oj).

([5]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. detsembri 2017. aasta määrus (EL) 2017/2402, millega kehtestatakse väärtpaberistamise üldnormid ning luuakse lihtsa, läbipaistva ja standarditud väärtpaberistamise erinormid ning millega muudetakse direktiive 2009/65/EÜ, 2009/138/EÜ ja 2011/61/EL ning määrusi (EÜ) nr 1060/2009 ja (EL) nr 648/2012 (ELT L 347, 28.12.2017, lk 35, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2017/2402/oj).

2) „käesoleva suunise kohaldamisalasse kuuluv viivisnõue“ – nõue, mis vastab määruse (EL) nr 575/2013 artikli 36 lõike 1 punktist m erandi tegemise tingimustele, nagu on sätestatud kõnealuse määruse artiklis 469a;

3) „tehniline tagatis“ – riskipositsiooni puhul tagatis, mis tagab võlgniku võime täita lepingulisi mittemajanduslikke kohustusi, nagu kaupade tarnimine või tööde tegemine kolmandale isikule, ja millel ei ole krediidi asendaja omadusi.

Artikkel 3

Kohaldamisalasse kuuluvad krediidiasutused

1. Riiklikud pädevad asutused kohaldavad käesolevas suunises sätestatud järelevalvealast lähenemisviisi kõikide järelevalve alla kuuluvate vähem oluliste üksuste suhtes osaleva liikmesriigi kõrgeimal konsolideerimistasemel.

2. Erandina lõikest 1 võib riiklik pädev asutus otsustada mitte kohaldada käesolevas suunises sätestatud järelevalvealast lähenemisviisi järelevalve alla kuuluva vähem olulise üksuse suhtes konkreetsel aruandekuupäeval, kui asjaomane üksus vastab kõrgeimal konsolideerimistasemel vähemalt ühele järgmistest tingimustest:

a) järelevalve alla kuuluva vähem olulise üksuse viivislaenude ja ettemaksete bilansiline brutoväärtus kokku moodustab vähem kui 5 % asjaomase üksuse laenude ja ettemaksete bilansilisest brutoväärtusest. 5 % künnise suhtes hinnatava konkreetse suhtarvu arvutamisel jäetakse nii nimetajast kui ka lugejast välja müügiks hoitavaks liigitatud laenud ja ettemaksed, keskpankades olevad rahasaldod ja muud nõudmiseni hoiused;

b) järelevalve alla kuuluva vähem olulise üksuse selliste viivisnõuete kogusumma, mis kuuluvad käesoleva suunise kohaldamisalasse ning on määratletud artikli 2 punktis 2, moodustab väheolulise osa asjaomase üksuse viivisnõuete kogusummast;

c) järelevalve alla kuuluv vähem oluline üksus on korrakohasel lõpetamisel;

d) järelevalve alla kuuluv vähem oluline üksus on ühinemisel teise järelevalve alla kuuluva üksusega või omandamisel teise järelevalve alla kuuluva üksuse poolt;

e) järelevalve alla kuuluv vähem oluline üksus on määruse (EL) nr 575/2013 artikli 36 lõikes 5 määratletud „spetsialiseerunud võla restruktureerija“;

f) järelevalve alla kuuluva vähem olulise üksuse suhtes on ilmnenud konkreetsed ja faktilised asjaolud, mis asjaomase riikliku pädeva asutuse hinnangul välistavad käesoleva suunise kohaldamise, võttes arvesse määruse (EL) nr 1024/2013 eesmärke ja põhimõtteid ning eelkõige vajadust tagada kõrgete järelevalvestandardite järjepidev kohaldamine.

3. Pärast hindamise läbiviimist lõike 2 punktide a kuni f kohaselt teavitavad riiklikud pädevad asutused vastavas liikmesriigis asutatud järelevalve alla kuuluvaid vähem olulisi üksusi, kelle suhtes kohaldatakse käesolevas suunises sätestatud raamistikku ja artiklis 7 määratletud aruandlusnõudeid konkreetse aruandekuupäeva kohta.

4. Riiklikud pädevad asutused teavitavad EKPd korrapäraselt lõike 2 alusel erandite kohaldamisest, sealhulgas asjaomaste riiklike pädevate asutuste hinnangutest.

Artikkel 4

Kohaldamisalasse kuuluvad riskipositsioonid

1. Riiklikud pädevad asutused kohaldavad käesolevas suunises sätestatud järelevalvealast lähenemisviisi viivisnõuete suhtes, mis kuuluvad käesoleva suunise kohaldamisalasse.

2. Traditsiooniliste või sünteetiliste väärtpaberistamiste aluspositsioonid jäävad käesoleva suunise kohaldamisalast välja, kui nende positsioonide puhul on täidetud üks järgmistest tingimustest:

a) järelevalve alla kuuluv vähem oluline üksus on olulise osa riskist üle kandnud vastavalt määruse (EL) nr 575/2013 artikli 244 lõike 1 punktile a või artikli 245 lõike 1 punktile a;

b) järelevalve alla kuuluv vähem oluline üksus kasutab täieliku mahaarvamise meetodit vastavalt määruse (EL) nr 575/2013 artikli 244 lõike 1 punktile b või artikli 245 lõike 1 punktile b.

3. Järelevalve alla kuuluva vähem olulise üksuse taotlusel võivad riiklikud pädevad asutused otsustada mitte kohaldada artiklit 5 üksikute riskipositsioonide või portfellide suhtes, tuginedes konkreetsetele asjaoludele, mida tõendavad järelevalve alla kuuluva vähem olulise üksuse esitatud üksikasjalikud ja usaldusväärsed tõendid. Asjaomaste tõendite põhjal hindavad riiklikud pädevad asutused järelevalve alla kuuluva vähem olulise üksuse taotlust ning langetavad selle kohta otsuse.

4. Lõike 3 tähenduses hõlmavad konkreetsed asjaolud ühte järgmistest olukordadest:

a) ametliku võlgniku rahavoogude põhjal on korrapäraste põhisumma- ja intressimaksetega võimalik võlg täielikult tagasi maksta;

b) viivisnõuete katmine, koos esimese samba kapitalinõuetega krediidiriski maandamiseks, võimaldab riskipositsiooni katta enam kui 100 % ulatuses;

c) riskipositsioon on seotud tehniliste tagatistega.

Artikkel 5

Viivisnõuete kaetuse hindamine

1. Riiklikud pädevad asutused hindavad järelevalve alla kuuluvate vähem oluliste üksuste käesoleva suunise kohaldamisalasse kuuluvate viivisnõuete kaetust summa alusel, mis on kindlaks määratud kooskõlas määruse (EL) nr 575/2013 artikli 47c lõike 1 punktiga a koostoimes artikli 47c lõigetega 2, 3 ja 4.

2. Järelevalve alla kuuluvate vähem oluliste üksuste poolt kaetavate summade kindlaksmääramisel, mida hinnatakse lõikes 1 sätestatud summa suhtes, võtavad riiklikud pädevad asutused arvesse määruse (EL) nr 575/2013 artikli 47c lõike 1 punkti b alapunktides i kuni vi loetletud kirjeid.

Artikkel 6

Kasutamine järelevalveprotsessis

1. Riiklikud pädevad asutused kasutavad järelevalve alla kuuluvate vähem oluliste üksuste käesoleva suunise kohaldamisalasse kuuluvate viivisnõuete kaetuse hindamise tulemusi Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2013/36/EL ([6]) artiklis 97 osutatud järelevalvealase läbivaatamise ja hindamise protsessis.

2. Kui riiklik pädev asutus leiab pärast järelevalve alla kuuluva vähem olulise üksuse esitatud konkreetsete asjaolude nõuetekohast arvesse võtmist, et käesoleva suunise kohaldamisalasse kuuluvate viivisnõuete kaetus ei ole piisav, kaalub ta järelevalvemeetme võtmist vastavalt riigisisestele õigusaktidele, millega võetakse üle direktiivi 2013/36/EL artikkel 104 või samaväärsetes riigisisestes õigusaktides sätestatud järelevalvevolitustele.

Artikkel 7

Aruandlusnõuded

1. Artiklis 5 kirjeldatud hindamise läbiviimiseks nõuavad riiklikud pädevad asutused, et järelevalve alla kuuluvad vähem olulised üksused esitaksid üksikasjalikud andmed oma käesoleva suunise kohaldamisalasse kuuluvate viivisnõuete kaetuse kohta iga aruandekuupäeva kohta.

2. Lõikes 1 osutatud aruandluses kasutatavad vormid koostab EKP koostöös riiklike pädevate asutustega.

3. Riiklikud pädevad asutused jagavad lõikes 1 osutatud teavet, mille järelevalve alla kuuluvad vähem olulised üksused on neile esitanud, EKPga tema järelevaatamisalaste volituste teostamiseks.

([6]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2013. aasta direktiiv 2013/36/EL, mis käsitleb krediidiasutuste tegevuse alustamise tingimusi ning krediidiasutuste usaldatavusnõuete täitmise järelevalvet, millega muudetakse direktiivi 2002/87/EÜ ning millega tunnistatakse kehtetuks direktiivid 2006/48/EÜ ja 2006/49/EÜ (ELT L 176, 27.6.2013, lk 338, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2013/36/oj).

Artikkel 8

Üleminekusätted

1. Riiklikud pädevad asutused hindavad viivisnõuete kaetust vastavalt käesoleva suunise artiklile 5 aruandekuupäeva 31. detsembri 2028 seisuga.

2. Erandina kohaldatakse kolme esimese aruandekuupäeva suhtes, mis järgnevad käesoleva suunise teatavakstegemisele riiklikele pädevatele asutustele, järgmist:

a) artikli 5 lõikes 1 osutatud viivisnõuete kaetuse hindamisel on aruandekuupäevaks 31. detsember 2025:
   i) määruse (EL) nr 575/2013 artikli 47c lõike 2 punktis b sätestatud tegur asendatakse teguriga 0,60;
   ii) määruse (EL) nr 575/2013 artikli 47c lõike 3 punktides d kuni i sätestatud tegurid asendatakse teguriga 0,60;
   iii) määruse (EL) nr 575/2013 artikli 47c lõike 4 punktis b sätestatud tegur 1 asendatakse teguriga 0,60;

b) artikli 5 lõikes 1 osutatud viivisnõuete kaetuse hindamisel on aruandekuupäevaks 31. detsember 2026:
   i) määruse (EL) nr 575/2013 artikli 47c lõike 2 punktis b sätestatud tegur asendatakse teguriga 0,70;
   ii) määruse (EL) nr 575/2013 artikli 47c lõike 3 punktides e kuni i sätestatud tegurid asendatakse teguriga 0,70;
   iii) määruse (EL) nr 575/2013 artikli 47c lõike 4 punktis b sätestatud tegur 1 asendatakse teguriga 0,70;

c) artikli 5 lõikes 1 osutatud viivisnõuete kaetuse hindamisel on aruandekuupäevaks 31. detsember 2027:
   i) määruse (EL) nr 575/2013 artikli 47c lõike 2 punktis b sätestatud tegur asendatakse teguriga 0,80;
   ii) määruse (EL) nr 575/2013 artikli 47c lõike 3 punktides g kuni i sätestatud tegurid asendatakse teguriga 0,80;
   iii) määruse (EL) nr 575/2013 artikli 47c lõike 4 punktis b sätestatud tegur 1 asendatakse teguriga 0,80.

3. Erandina käesoleva suunise artiklist 6 võib riiklik pädev asutus esimese aruandekuupäeva puhul, mis järgneb käesoleva suunise teatavakstegemisele riiklikele pädevatele asutustele, otsustada mitte kasutada järelevalve alla kuuluvate vähem oluliste üksuste viivisnõuete kaetuse hindamise tulemusi järelevalvealase läbivaatamise ja hindamise protsessis.

Artikkel 9

Jõustumine

Käesolev suunis jõustub sellest osalevate liikmesriikide pädevatele asutustele teatamise kuupäeval.

Artikkel 10

Adressaadid

Käesolev suunis on adresseeritud osalevate liikmesriikide pädevatele asutustele ja EKP-le.

Frankfurt Maini ääres, 10. detsember 2025

EKP nõukogu nimel
EKP president
Christine LAGARDE